

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Francisci Arias, Societatis Iesv Theologi, Tractatus Tres spirituales

Arias, Francisco

Coloniae, 1615

7. Quàm necessaria & salutaris sit doctrina de progressu indies faciendo in
vita piè sancteque inchoata.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48767](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48767)

PROFECTV SPIRITVALI. 57

mam iacturam fecisse dicendus sit, qui vel minimam temporis particulam sine aliquo boni operis fructu transmiserit, quandoquidem quolibet puncto temporis bene impensi, gratiæ acceptæ thesauros ipsamque gloriam æternam adaugere possimus.

CAPVT VII.

Quam necessaria & salutaris sit doctrina de progressu in dies faciendo in vita piè sancteque inchoata.

QVISQVIS probè cognouerit, quam necessarium sit ijs, qui DEO seruire cœperunt, proficiendi studium, quam gratum sit diuinæ maiestati, quamque Ecclesiæ sanctæ fructuosum, facile intelligit quam necessaria quoque, & salutaris sit doctrina de eodem argumento instituta. Neque enim dubium est, summè necessarium esse atque vtile, siue viuis sermonibus, siue libris scriptis fideles cohortari, vt à peccatis mortalibus abstineant, quæ homi-
nem

§ TRACTATUS DE

nem à Deo separant, mediaque præscribere, quibus, vbi lapsi fuerint, Deo reconcilientur. Sed neque minus necessarium est & vtile eos fideles, qui iã abstinent à talibus peccatis, cœperuntque seruire Deo animare, vt in virtutum studio benè inchoato progressum indies maiorem facere conentur, præsidiaque illis suggerere ad hoc institutum prosequendum salubria. Perexiguus enim boni operis fructus in nobis existeret, si simulatque initium fecissemus seruiendi Deo, mox in vetera vitia, vel etiam grauiora, relaberemur: & iam ex diuinis scripturis, Patrumque Sanctorum dictis supra ostendimus, eos qui post inchoatam sanctam vitam non cõtendunt ad maiorem vitæ perfectionem, in manifestum periculum se conijcere regrediendi, & in pristina peccata relabendi. Ac vt concedamus aliquos in tepiditate sua persistere, nec fieri mox deteriores, tamen perspicuè antè probauimus, si spectemus & ampliorem Dei gloriam, & Ecclesiæ salutem, paucos seruos Dei in virtutum studio prouectos, pluris faciendos, quam multos languidos, & negligendos.

Cate-

PROFECTV SPIRITVALI. 59

Cæterum, vt ij, qui fundamenta cultus diuini iecerunt, in ædificio suo spiritali persistant, & in Ecclesia Christi multi numerentur, quibus cordi sit progressum facere in virtutum schola, necessarium est, vt in concionibus, & exhortationibus, quæ ad populum habentur, sæpenumero tractetur de adiunctis ad profectum spirituale idoneis. Et quia in cœtu fidelium multi esse solent, qui non admodum firmum propositum faciunt deserendæ vitæ peruersæ, scincereque deinceps seruiendi Deo, seriò & sedulo agatur de ijs, quæ commouere eos possint ad detestanda peccata lethalia, & ingrediendam vitam inculpatam. Et rursus, quia in eodem non desunt alij, qui firmiter decreuerunt Deo seruire, sæpe seriò agatur de ijs, quæ eos permoueant ad amplectenda CHRISTI consilia, vtpote ab æterna sapientia profecta, & ad vsurpandam orationem mentalem, mortificationem, piorum librorum lectionem, ad exercendas quoque virtutes humilitatis, secundum perfectissimum earum gradum, denique ad cauendas occasiones omnes, & pericula peccandi. His enim
medijs

60 TRACTATUS DE

medijs gratiam diuinam conseruamus, & fructum in seruitio diuino facimus.

Speciatim autem necessarium est in iisdem concionibus tradere documenta ad cauenda delicta venialia opportuna: nam inter omnia præsidia ad fouendam augendamque gratiam atque virtutes in eorum animis, qui cœperunt seruire DEO, principem facile locum tenet, studium assidue à lapsibus venialibus mentem expurgandi, eo quod eam debilitent, & disponant ad lethales. Id si in concionibus præstandum est, in libris quoque, qui ad fructum spirituales, animorum eduntur præstari debet, vt sicut certi exstant, qui data opera conscripti sunt ad extrahendos homines è peccatorum sordibus, & complectendum studium virtutum: sic non desiderentur alij, qui data opera doctrinam tradant congruentem ijs, qui iam virtutum viam ingressi sunt, & indies ad perfectionem maiorem aspirant. Hoc doctrinæ in Ecclesia necessariæ discrimen, ex dissimili fidelium dispositione natum declarat S. Paulus scribens ad Hebræos, cum ait, quosdam fideles esse paruulos, quibus lacte

opus

Heb. 5.6.

PROFECTV SPIRITVALI. &

opus sit, non solido cibo, indigereque vt deceantur, quæ sint elementa exordij sermonum Dei, hoc est prima doctrinæ Christianæ principia, quæ sunt: Pœnitentiã agere, peccata mortalia fugere, vsurpare Sacramenta ad salutem necessaria. Addit hos expertis esse sermonis iustitiã, hoc est, vt exponit Beatus Anselmus, doctrinæ quæ conuenit perfectis, vel vt Cardinalis Caietanus, doctrinæ quæ agit de profectu in virtute, & addit esse alios fideles in Ecclesia similes hominibus prouectæ ætatis, qui indigent cibo solido, hoc est, doctrina, quæ tradat modum faciendi progressum in studio virtutum, perueniendique ad earum culmen, & perfectionem caritatis: Nam, inquit, sicut lac præbetur infantibus, non vt sit perpetuus eorum cibus, sed tantum ad breue tempus, donec adolescãt, & solidioris cibi capaces sint, sic fidelibus in initio conuersionis traditur doctrina, quæ eos permoueat ad peccatorum mortalium odium, post eã vero cum cœperint serio seruire Deo, sublimior doctrina eis proponitur de progressu in omni virtute faciendo.

Anselm. & Caietanus in c. 5. ad Heb.

Quamuis autem perdifficile sit multis

D

tis

62 TRACTATUS DE

tis hominibus persuadere, vt peruersam vitam deserant, & ad Deum ex animo conuertantur: tamen non minus difficile est persuadere multis seruis Dei, qui iam cœperunt seruire Deo, vt porro in cœpto cursu progrediantur: imò longè videtur difficilius, quia ad faciendum principium seruiendi Deo, sufficit vnus contritionis actus. firmūque propositum à noxa mortali abstinendi, quod quidem vnico temporis momēto, post vnicum verbum bonum auditum concipi potest: verū ad proficiendum, & perseverandum in vita sancta, opus est longa exercitatione in omni virtute, diuturna que & constanti pugna aduersus vitia, passiones, & tentationes inimici. Et experientia quotidiana docet multos esse, qui incipiant Deo seruire, paucos autem, qui in studio inchoato perseverent. Sic confitetur S. Bernardus, & confirmat S. Bonaventura, Multo, inquit, facilius reperies multos seculares conuerti ad bonum, quàm vnum quempiam de religiosis transire ad melius. Rarissima avis in terris est, qui de gadu, quem fortè in religione semel attigerit, vel parum ascendat.

Cum ergo hic labor in seruitio diui-

no

Bern. Ep. 96.
Bon. in phar.
ret. lib. 4. c.
27.

PROFECTV SPIRITVALI. ¶

no proficiendi ex vna parte tam necessarius, & salutaris sit vnicuique & toti mundo : ex altera verò parte difficile quidem, sed nō minus vtile, & necessarium, vt exstent libri de hoc argumento conscripti, inter optimos offerimus hunc præsentem tractatum, cum desiderio maiorem Dei gloriam, & salutē animarum eius lectione procurandi.

CAPVT VIII.

*De fructu spirituali, quem haurire possunt,
incipientes seruire Deo, ex hac doctrina
de ratione proficiendi in
virtute.*

AD finem huius tractatus vna adhuc cōmonfactio occurrit necessaria ijs, qui aut inceperunt, aut certè cogitauerunt incipere dare operam veræ pietati, nempe hæc. Vt qui piã viuendi consuetudinem iam dudum inierunt, si fortè incidant in conciones aut libellos, quorum sermo in eo vertitur, vt auditor vel lector auocetur à peccatis lethalibus non inde ansam capiant alicuius tepiditatis, & arbitrentur, nec sibi longius esse progrediendum, cum cerè, vt diximus, lon-

D 2

gius